

Konsten i HSB Bostadsrättsförening Spegeln i Täby

Konstnären Torsten Treutiger (foto Ulf Hassgård)

Konsten i HSB Bostadsrättsförening Spegeln i Täby är utförda av målaren och skulptören Torsten Treutiger och hans fru textilkonstnären Margareta Treutiger samt konstnären Ann-Charlotte Fornhed.

Torsten Treutiger föddes den 13 juni 1932 i Ronneby och utbildades på Konstfack samt på skulpturlinjen på Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. Förutom konsten i föreningen är han bland annat känd för nedanstående konstverk med koppling till Täby och Stockholm:

- Keramikplattor i pelare, klinker, 1957, nedre perrongen på tunnelbanestation T-Centralen i Stockholm
- Nike, stål, Biblioteksgången i Täby centrum
- Utmaningen, bostadsområdet Fregatten, Näsbypark

Margareta föddes 1930. Det är inte känt var hon fick sin utbildning.

I samband med årsstämman 2015 var Torsten och hans fru Margareta inbjudna för att föreläsa om konstverken de gjort till föreningen i samband med byggnationen 1989-90. Från denna föreläsning har nedanstående text sammanställts.

Blommorna på höghusens fasader

Fasaderna på höghusen i föreningen är utsmyckade med stora blommor i metall. Torsten fick inspiration till att skapa blommorna från den gatuadress som en del av föreningens fastigheter har – Palmstruchs väg.

Johan Palmstruch, grundaren av Sveriges första bank, Stockholms banco senare ombildat till Sveriges Riksbank, gav år 1661 ut de första sedlarna i världen att användas som betalningsmedel. Han var bosatt på Gribby gård och är gravsatt i Täby kyrka. Hans senare släkting ryttmästaren Johan Wilhelm Palmstruch tog initiativ till och ledde till sin död arbetet med Sverige första flora, Svensk botanik. Verket, ett bildverk med handkolorerade kopparstick av svenska växter och kommenterande text, utgavs i 117 häften med omslag. De första tio delarna utkom åren 1802-1819 och den sista delen först 1843. Då hade sammanlagt 774 kopparstick tillkommit under 36 år.

*Skulpturen Nike,
Biblioteksgången i Täby Centrum*

Johan Wilhelm Palmstruch - utgivare av Sveriges första flora

Vetenskapsakademin lät i början av 1900-talet Carl Axel Magnus Lindman göra ett nytryck - *Bilder ur Nordens flora: på grundvalen af Palmstruchs "Svensk botanik"*. Bilder ur Nordens flora utgavs i reviderad nyutgåva av Magnus Fries på Wahlström & Widstrands bokförlag 1977-1978.

Nyponros, kopparstick ur Palmstruchs Svensk botanik

Utifrån denna koppling till Gribbbylund, Palmstruch och framförallt den svenska floran ville Torsten Treutiger skapa konstverk som skulle göra det lätt för framförallt barn att känna igen "sin" gård. Det blev därför stora blommor i metall som monterades på fasaderna på höghusen. De blommor han valde ur Palmstruchs Svensk Botanik var följande:

Rödklöver (röd och vit) – gård 1 (foto Ulf Hassgård)

Prästkrage (vit) – gård 2 (foto Ulf Hassgård)

Viol (violett) – gård 3 (foto Ulf Hassgård)

Fibbla (gul) – gård 4 (foto Ulf Hassgård)

Nyponros (rosa) – gård 5 (foto Ulf Hassgård)

Midsommarblomster (blå) – gård 6 (foto Ulf Hassgård)

Blommorna skapades på plåtar av 1,5 mm rostfritt syrafast stål med 1 mm tjocka aluminiumremsor. Delar av blommorna målades först med en grundfärg och sedan med schellack. För att säkerställa att infästningen i fasaden blev riktig användes en mall i masonit. När blommorna var färdiga fästes de på tegelfasaderna med fransk skruv med sexkantsskalle och det var viktigt att dessa skruvar hamnade exakt rätt i teglet. Alla blommorna sattes upp i november 1990.

Föreningen lät konstnären Ann-Charlotte Fornhed och hennes företag Concretum Arte renovera blommorna under maj-juni 2019. Det som krävdes för att blommornas färg åter skulle lysa var en grundlig rengöring. Den 6 juni samma år återinvigdes i konsten i samband föreningens nationaldagsfirande.

Textilvävnaden i Palmhuset

I Palmhuset där förskoleverksamhet idag bedrivs hänger en textilvävnad av Margareta Treutiger. Margareta berättade att Torsten en dag vaknade och berättade att han under natten fått en idé om att hon skulle göra en vävnad med inspiration från blommorna på husen.

Margareta samlade alla blommorna och lade in ett vitt Täbykors samt en fredssymbol eller anti-kärnvapensymbol. Vävnaden sattes upp i samband med installationen av Torstens blommor.

Margareta underströk vid föreläsningen att vävnaden absolut inte får tvättas. Möjligen kan man väldigt försiktigt borsta bort damm med en mjuk borste. Med andra ord, vi låter den hänga på väggen i förskolan, väl utom räckhåll för små barnfingrar.

Textilvävnaden av Margareta Treutiger (foto Ulf Hassgård)

Skulpturgruppen Människoportar

Konstnären Ann-Charlotte Fornhed vid invigningen av skulpturgruppen Människoportar (foto Ulf Hassgård)

På nationaldagen 2018 invigdes Spegeln's nyaste konstverk, skulpturgruppen Människoportar, med konstnären och skulptören Ann-Charlott Fornhed närvarande. Hon berättade bland annat att siluetterna i skulpturerna är gjorda efter hennes egen kropp och att detta är hennes examensarbete från Konstfack. Spegeln har fått skulpturgruppen av HSB Stockholm. Ann-Charlott renoverade skulpturerna och monterade belysning innan de fick sitt nya hem hos oss i Spegeln.

Ann-Charlott Birgitta Fornhed är född 1965 och utbildad på Ålsta folkhögskolas konstlinje 1984-87, på skulpturlinjen på Konstfack i Stockholm 1987-93 och på keramiklinjen på Konstfack 1993-94.

Skulpturerna är vackert belysta på kvällar och nätter (foto Ken Larsson)